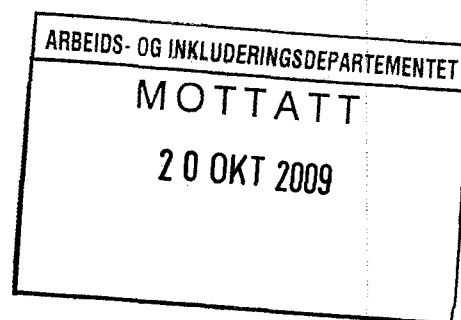

REGJERINGSADVOKATEN

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref
200805212

Vår ref
2009-0538 PW/nlr

Dato
14.10.2009

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV 10. JUNI 2005 NR 51 OM NORSK STATSBORGERSKAP OG FORSKRIFT 30. JUNI 2006 NR. 756 OM ERVERV OG TAP AV NORSK STATSBORGERSKAP

Det vises høringsbrev i ovennevnte sak, hvor uttalelser til forslagene anmodes sendt innen 15. oktober 2009.

Regjeringsadvokaten har enkelte merknader av lovteknisk karakter. Det gis samtidig enkelte forslag til alternative formuleringer, men det presiseres at formålet kun er å klargjøre og eksemplifisere våre merknader.

1 INNLEDNING

I høringsbrevet, s. 10-11, fremgår det at departementet ønsker å presisere statsborgerforskriften §§ 1-1 og 1-2, slik at det fremgår at det gjelder to beviskrav ved vurderingen av identitetsvilkåret i statsborgersaker. Forslaget, som er likelydende med de beviskrav som fremgår av rundskriv AI-80/09, er utformet slik:

"§ 1-1 Hovedregel

Kravet til klarlagt identitet anses oppfylt dersom det er åpenbart at de framlagte opplysningene dokumenterer søkerens rette identitet.

§ 1-2 Unntak

Dersom kravet til klarlagt identitet ikke er oppfylt, t [skrivefeil], jf § 1-1, anses kravet likevel som oppfylt dersom det er alminnelig sannsynlighetsovervekt for at de framlagte opplysningene angir søkerens rette identitet. Unntak gjelder bare dersom søkerens omfattes av følgende tilfeller:

REGJERINGSADVOKATEN

1. *Søkerens tidligere hjemland mangler en fungerende sentraladministrasjon, eller det av andre grunner er umulig å fremskaffe originalt, gyldig pass.*
2. *Søkeren hadde berettiget grunn til å forlate hjemlandet uten originalt, gyldig pass, og hensynet til søkerens sikkerhet tilsier at vedkommende ikke kontakter tidligere hjemlands myndigheter.”*

2 UTFORMINGEN AV § 1-2 FØRSTE PUNKTUM, JF § 1-1

Forslagets meningsinnhold fremgår når §§ 1-1 og 1-2 leses i sammenheng. Det fremstår imidlertid som noe pussig å stadfeste et krav om kvalifisert sannsynlighetsovervekt i § 1-1, for deretter - i § 1-2 første punktum – slå fast at dersom dette beviskravet ikke er oppfylt, gjelder likevel kun et krav om alminnelig sannsynlighetsovervekt.

Det vil således være mer klargjørende dersom § 1-2 første punktum slår fast at det alminnelige kravet til kvalifisert sannsynlighetsovervekt kan fravikes i bestemte situasjoner, og her umiddelbart vise til etterfølgende pkt 1 og 2. § 1-2 første punktum kunne for eksempel utformes slik:

”Det gjøres unntak fra beviskravet i § 1-1 dersom søkeren omfattes av følgende tilfeller:

1...

2...

I disse tilfellene anses kravene til klarlagt identitet oppfylt dersom det er alminnelig sannsynlighetsovervekt for at de fremlagte opplysningene angir søkerens rette identitet.”

3 BEVISKRAV OG DOKUMENTASJONSKRAV (BEVISVERDI)

Regjeringsadvokaten bemerker videre at bestemmelsenes kopling mellom beviskrav (åpenbart/alminnelig sannsynlighetsovervekt) og dokumentasjonskrav/bevisverdi (”originalt, gyldig pass”/”fremlagte opplysninger”) kan skape noe uklarhet.

Slik vi forstår § 1-1 og § 1-2, lest i sammenheng med departementets merknader på s. 11 i høringsbrevet, er formålet bak reglene å forskriftsfeste at kravet om klarlagt identitet forutsetter som hovedregel (§ 1-1) fremleggelse av originalt, gyldig pass, eventuelt ”annen dokumentasjon, som for eksempel et EU ID-kort som oppfyller kriteriene for utstedelse av nasjonalitetspass” (høringsbrevet, s. 11). Unntaksvis (§ 1-2) kan imidlertid annen dokumentasjon, som ikke oppfyller ovennevnte krav, likevel aksepteres som tilstrekkelig grunnlag for å klarlegge identiteten.

Slik §§ 1-1 og 1-2 er foreslått utformet foreligger det imidlertid en viss inkonsekvens mellom bestemmelsene. § 1-1 fastsetter kun beviskrav (”åpenbart”, dvs. kvalifisert sannsynlighetsovervekt) uten å knytte dette til krav om særskilt dokumentasjon (originalt, gyldig pass), mens § 1-2 knytter en lemping av beviskravet (alminnelig sannsynlighetsovervekt) til at

REGJERINGSADVOKATEN

særskilte dokument (originalt, gyldig pass) ikke er tilgjengelige. Det er med andre ord en manglende parallellitet mellom bestemmelsene.

Slik vi forstår reglene vil fremleggelse av "originalt, gyldig pass" (eller annen dokumentasjon som oppfyller kriteriene for utstedelse av nasjonalitetspass) oppfylle beviskravet i § 1-1, jf "åpenbart", mens det derimot må foretas en nærmere vurdering under § 1-2 om andre dokumenter er tilstrekkelig for å sannsynliggjøre identitet.

En alternativ utforming av reglene, som fjerner uklarhet mellom beviskrav og bevisverdi, og som inkorporerer merknadene ovenfor under pkt 2, kan for eksempel være:

"§ 1-1 Hovedregel

Kravet til klarlagt identitet forutsetter at søkeren fremlegger originalt, gyldig pass [eller annen dokumentasjon som oppfyller kriteriene for utstedelse av nasjonalitetspass].

§ 1-2 Unntak

Det gjøres unntak fra dokumentasjonskravet i § 1-1 dersom søkeren omfattes av følgende tilfeller:

- 1. Søkerens tidligere hjemland mangler en fungerende sentraladministrasjon, eller det av andre grunner er umulig å fremskaffe originalt, gyldig pass [eller annen dokumentasjon som oppfyller kriteriene for utstedelse av nasjonalitetspass].*
- 2. Søkeren hadde berettiget grunn til å forlate hjemlandet uten originalt, gyldig pass [eller annen dokumentasjon som oppfyller kriteriene for utstedelse av nasjonalitetspass], og hensynet til søkerens sikkerhet tilsier at vedkommende ikke kontakter tidligere hjemlands myndigheter."*

I disse tilfellene anses kravene til klarlagt identitet oppfylt dersom det er alminnelig sannsynlighetsovervekt for at de fremlagte opplysningene angir søkerens rette identitet."

4 NÆRMERE OM VURDERINGSTEMAET OG BEVISKRAV I § 1-2

I høringsbrevets forslag til § 1-2 første punktum vil kravet til klarlagt identitet være oppfylt "dersom det er alminnelig sannsynlighetsovervekt for at de fremlagte opplysningene angir søkerens rette identitet".

Regjeringsadvokaten reiser spørsmål om dette kan gi et noe misvisende vurderingstema. Slik bestemmelsen nå er formulert kommer de fremlagte opplysningenes bevisverdi i bakgrunnen, mens det sentrale spørsmålet er hvorvidt det er sannsynlighetsovervekt for at de angir søkerens *rette identitet*. Det kan oppfattes som et spørsmål om det er grunn til å betvile hvorvidt opplysningene er ekte, uten at det dermed stilles noe krav til bevisets dokumentasjonsverdi i seg selv. Det kunne derfor være grunn til å utforme vurderingstemaet noe mer generelt, som også rommer at det tas hensyn til dokumentenes bevisverdi.

REGJERINGSADVOKATEN

En alternativ formulering (i uthevet skrift nedenfor), som inkorporer merknadene ovenfor under pkt 2 og 3, kunne for eksempel være:

”§ 1-1 Hovedregel

Kravet til klarlagt identitet forutsetter at søkeren fremlegger originalt, gyldig pass [eller annen dokumentasjon som oppfyller kriteriene for utstedelse av nasjonalitetspass].

§ 1-2 Unntak

Det gjøres unntak fra dokumentasjonskravet i § 1-1 dersom søkeren omfattes av følgende tilfeller:

- 1. Søkerens tidligere hjemland mangler en fungerende sentraladministrasjon, eller det av andre grunner er umulig å fremskaffe originalt, gyldig pass [eller annen dokumentasjon som oppfyller kriteriene for utstedelse av nasjonalitetspass].*
- 2. Søkeren hadde berettiget grunn til å forlate hjemlandet uten originalt, gyldig pass [eller annen dokumentasjon som oppfyller kriteriene for utstedelse av nasjonalitetspass], og hensynet til søkerens sikkerhet tilsier at vedkommende ikke kontakter tidligere hjemlands myndigheter.*

I disse tilfellene anses kravene til klarlagt identitet oppfylt dersom søkeren fremlegger opplysninger som sannsynliggjør søkerens rette identitet. Etter denne bestemmelsen gjelder et krav om alminnelig sannsynlighetsovervekt.”

Med hilsen
REGJERINGSADVOKATEN

Pål Wennerås
advokat